

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Tóth Miklós ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. K. Farkas István ügyvéd által képviselt alperes ellen rendes felmondás jogellenességének megállapítása, annak jogkövetkezményei és elmaradt munkabér iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 33.M.3036/2004. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 59.Mf.635.222/2006/6. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes és az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 59.Mf.635.222/2006/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek
- tizenöt nap alatt - 30.000 /harmincezer/ forint felülvizsgálati
eljárási rész költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra -
125.668 /egyszázhuszonötezer-hatszázhatvannyolc/ forint
felülvizsgálati eljárási illetéket, míg a felperes oldalán
felmerült illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperes keresetében a munkáltató rendes felmondása jogellenességének megállapítását és az ehhez fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérte, az időközi bérfejlesztés alapján számított átlagkereset mellett. Keresete kiterjedt továbbá a munkaviszony megszüntetésével összefüggésben késedelmesen kifizetett összegek kamataira, héthavi végkielégítés és kéthavi felmentési időre járó átlagkeresetre, 18 nap szabadság pénzbeli megváltására, túlmunkadíjra, a munkaviszony megszüntetését követően kiadott munkáltatói iratok kijavítására, működési bizonyítvány

kiadására, nyugdíjbiztosítási bevallás pótlására, valamint az alperest 2004. és 2005. évre vonatkozó személyi jövedelemadó bevallásra kérte kötelezni.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 33.M.3036/2004/25. számú ítéletével megállapította a felmondás jogellenességét azzal, hogy a munkaviszony az ítélet jogerőre emelkedésének a napján szűnik meg. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek túlóra címén 1.777.676 forintot, 2003. évi bérkülönbözet címén 69.241 forintot, 2004. évi bérkülönbözet címén 822.260 forintot, 2005. évre 4.345.783 forint elmaradt munkabért, kéthavi felmentési bérként 738.280 forintot, héthavi végkielégítés összegeként 2.583.980 forintot, késedelmi kamatot, valamint a munkaviszony megszüntetéséhez kapcsolódó iratokat kijavítva adja át a munkavállalónak a működési bizonyítvánnyal együtt.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 1988. április 21-étől állt az alperes alkalmazásában műszaki vezetőként. Munkaviszonyát az alperes 2004. május 13-án kelt rendes felmondásával szüntette meg azon indokolással, hogy a szövetkezet befejezte az építési tevékenységet, ezért az Igazgatóság és a Felügyelő Bizottság a műszaki vezetői munkakört megszüntette.

A munkaügyi bíróság megállapította, hogy a rendes felmondás nem jogszerű, mivel nem tartalmazza, hogy az építési tevékenység befejezése hogyan és milyen módon érintette a felperes munkakörét, illetve a munkaviszony fenntartása miért lehetetlenült el, amikor az üzemeltetési tevékenység változatlanul terhelte a munkáltatót. Az elsőfokú bíróság a túlmunkabér iránti igényt K. Gy. tanúvallomása alapján állapította meg, míg egyebekben kifejtette, hogy az alperes a felperes számítási módját nem vitatta sem a jogcímek, sem az összecszerűség körében.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Bíróság 59.Mf.635.222/2006/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és a keresetet a rendes felmondás jogellenessége és annak jogkövetkezményei, valamint az ismételt végkielégítés és felmentési időre járó átlagkereset, továbbá a munkaügyi iratok kijavítása és kiadása, bevallások elkészítése tárgyában elutasította. A szabadságmegváltásként járó összeget 163.638 forintra és kamataira leszállította. Kötelezte az alperest végkielégítés-különbözet címén 112.700 forint, felmentési időre járó átlagkereset-különbözetként 32.200 forint, munkabér-különbözet címén 8.259 forint és kamata, valamint 10.563 forint késedelmi kamat megfizetésére, egyebekben az elsőfokú ítéletét helybenhagyta. A másodfokú bíróság ítélete szerint a felperes 200.000 forint +ÁFA együttes első-, és másodfokú részperköltség viselésére is köteles.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a tényállás kiegészítését követően az volt megállapítható, hogy a mindössze egy műszaki vezetői munkakörben - annak megszűnése időpontjáig - már több mint egy éve munkavégzés nem folyt figyelemmel a felperes táppénzes betegállományára és szabadságára is. Az a körülmény, hogy a felperes munkaköri leírásában a műszaki feladatok irányítása mellett ingatlanok fenntartásának és üzemeltetésének megszervezése is megjelölésre került, nem bizonyítja a munkakör fennállását. A munkaügyi jogvita keretein kívül esik annak értékelése, hogy a felperes munkakörének megszüntetése mennyiben volt az adott munkáltatónál célszerű, illetve költségtakarékos. Az alperes 2004. szeptember 21-én kifizette a felperesnek a kéthavi felmentési bérét, héthavi végkielégítését, időarányos munkabérét, valamint kiadta a munkáltatói igazolásokat. Ezért alaptalan az elsőfokú bíróság végkielégítés és felmondási bér fizetésre kötelező rendelkezése, a kifizetett összegek után a másodfokú bíróság a késedelemre figyelemmel kamatot állapított meg az Mt. 159. § és a Ptk. 301. §-a szerint. A jogerős ítélet a bizonyítékok mérlegelése alapján a felperes bérfejlesztés iránti igényét elutasította, kifejtve, hogy a betegállományát követően a munkavállaló alaphéti az alperes 189.000 forintról 200.000 forintra felemelte. A munkáltató utólagos elszámolása nem ezen összeggel történt, ezért azt a másodfokú bíróság ítéletével módosította. A felperesnek az Mt. 136. § (1) bekezdésére alapított szabadságmegváltás iránti igényét a másodfokú bíróság megalapozottnak találta, és ebben a körben a keresethez igazodva döntött az ellenértékről. A jogerős ítélet szerint a felperes a munkáltatói igazolásokat maradéktalanul megkapta, azok kijavítását a jogerős ítélet szükségtelennek találta. A túlmunkabér vizsgálata során a bíróság megállapította, hogy a felperes nem minősült vezető állású dolgozónak, túlmunkavégzésre részéről a munkáltatói jogkör gyakorlójának tudomásával került sor, és azt a jelenléti ívek is alátámasztották. Ez utóbbiak alapján volt meghatározható a rendkívüli munkavégzés ellenértéke és annak pótlékai, a felperes kereseti kérelme szerinti összegben. A másodfokú bíróság a Pp. 81. § (1) bekezdés szerint döntött a részperköltség mértékéről.

A jogerős ítélet ellen mind a felperes, mind az alperes felülvizsgálati kérelemmel élt.

A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet „megváltoztatását”, és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, az alperes perköltség fizetésre kötelezése mellett. Másodlagos kérelme a felperes elmaradt munkabérének a felülvizsgálati eljárás befejezéséig történő megállapítására irányult. Érvelése szerint a másodfokú bíróság az ítélet indoklás 3. oldalán megállapította a tényállás hiányosságait, azonban döntéséből annak pótlása nem állapítható meg. További hivatkozása szerint az alperes megszegte az Mt. 3. §-ának (4) bekezdését, mivel

a felperesre vonatkozó véleményét annak hozzájárulása nélkül közölte a szövetkezet tagságával. Az alperes nem csatolt olyan bizonyítékot, amelyből a másodfokú bíróság levonhatta azt a következtetést, hogy a műszaki vezetői munkakör megszűnésével a 17 szövetkezeti lakóház fenntartási, felújítási, üzemeltetési feladatai és megszűntek volna. A munkakör megszüntetése ellenére a műszaki feladatok továbbra is fennálltak, amelyre kötelező szakember igénybevétele. A költségtakarékosság sem indokolja a felperes munkaviszonyának felmondását, mert a jogviszony megszüntetése után az alperesnél adminisztratív létszámnövekedés volt. A felperes sérelmezte, hogy az alperes nem ajánlott fel más munkakört a részére, annak ellenére, hogy a munkaviszony megszüntetése után őt munkavállalóval kötött szerződést, és a felperes nem zárkózott el más jellegű feladatok ellátásától sem. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság a bérfejlesztés mértékét tévesen határozta meg, döntése e körben megalapozatlan, különösen arra figyelemmel, hogy a felperes részletes kimutatását az első fokú eljárásban becsatolta, és azt az alperes nem vitatta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítéletnek a rendkívüli munka díjazására, szabadságmegváltásra és mindkét fokú perköltség összegére vonatkozó rendelkezés hatályon kívül helyezésére irányult azzal, hogy az illeték viselés arányát csak az érdemi rendelkezés „megváltoztatása” esetén kéri, míg a perköltség mértékét attól függetlenül is. Álláspontja szerint nem lehet figyelmen kívül hagyni azt a helyzetet, amikor a munkavállaló ellenszolgáltatás nélkül végez munkát azért, hogy „jó pontokat szerezzen magának”. A felperes is legtöbbször az elnök és munkatársai jelenléte (ellenőrzése) nélkül, magában végezte a túlmunkát, az annak igazolására szolgáló lapokat a munkáltatói jogkör gyakorlója csak később írta alá. Túlmunka pótlékra a munkavállalók nem számíthattak, mivel a lakásszövetkezetnek nem volt erre fedezete, esetlegesen jutalmakat helyeztek kilátásba. A felperes munkaidejét az Mt. 192. §-ából adódóan maga osztotta be. Álláspontja szerint a felperes szabadságmegváltás iránti igénye megalapozatlan, az alperes hét nap vonatkozásában jogalap nélkül teljesített. Az alperes a másodfokú bíróság által megállapított ügyvédi munkadíj összegét irreálisan alacsonynak találta a pernyertesség arányára és a végzett munkára tekintettel.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelmek nem alaposak.

A rendes felmondás jogellenességének vizsgálata során a jogerős ítélet helytállóan egészítette ki az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal a körülménnyel, hogy a felperes 2003. február 11-étől 2004. május 13-áig az alperesnél már nem

végzett munkát betegállományára, illetve szabadságára tekintettel. Nem volt peradat arra nézve, hogy a munkáltató ezen időszakban a felperes feladatainak ellátása érdekében új munkavállaló felvételére kényszerült, illetve helyettesítéséről kellett gondoskodnia. Ezen időszak alatt az alperes tevékenységi köre megváltozott, az építkezések befejeződtek, és ezen körülmények a felperes munkakörének megszüntetését alátámasztották. Önmagában az a tény, hogy a felperes munkaköri feladatai között ingatlanok fenntartásának és üzemeltetésének megszervezése is szerepelt, a munkakör felszámolását nem teszi jogellenessé.

Helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, miszerint a munkaügyi jogvitában nem lehet vizsgálni, hogy a munkakör megszűnése célszerű és indokolt volt-e, valamint ez jelentett-e költségtakarékosságot a munkáltatónak (MK 95/I. számú állásfoglalás, MD II/120., MD II/122.). Alaptalanul hivatkozott a felperes a felülvizsgálati kérelmében arra, hogy az alperes részére a hatályos jogszabályok kötelező jelleggel írják elő bizonyos tevékenységek folytatásához meghatározott szakemberek foglalkoztatását, amelyet az alperes elmulasztott, így intézkedése ezen okból is jogellenes. A munkáltató működési körébe tartozik - és így a munkaügyi jogvita keretein kívül esik - annak eldöntése, hogy a feladatai ellátásához műszaki végzettségű szakembert alkalmaz-e, jogszabályi előírások betartását milyen formában valósítja meg, illetve mely terület ellátásához milyen képzettséget igénylő munkaerőt alkalmaz. Az alperes intézkedése költségtakarékosság szempontjából sem volt vizsgálható, így a rendes felmondás jogszerűségének megállapítása során nem volt értékelhető, hogy az adminisztratív létszám növekedése milyen kihatással volt a cég gazdasági helyzetére. A jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy a rendes felmondás jogszerűen történt (Mt. 89. §), ezért a felperes keresete nem volt megalapozott.

Alaptalanul sérelmezte a felperes felülvizsgálati kérelmében, miszerint a munkáltató nem ajánlott fel részére más munkakört annak ellenére, hogy munkaviszonya megszüntetését követően új munkavállalókkal kötött szerződést. A jogszabály nem írja elő kötelező jelleggel a továbbfoglalkoztatás felajánlását, ezért az alperes részéről jogellenes magatartás ezen okból sem volt megállapítható.

Tévesen hivatkozott a felperes felülvizsgálati kérelmében az Mt. 3. §-ának (4) bekezdésében foglaltak megsértésére az alperes részéről azáltal, hogy a munkavállaló vonatkozásában véleményét annak hozzájárulása nélkül közölte a szövetkezet tagságával. A hivatkozott jogszabály rendelkezése szerint a munkáltató a munkavállalóra vonatkozó tény, adatot, véleményt harmadik személlyel csak törvényben meghatározott esetben, vagy a

munkavállaló hozzájárulásával közölhet. A felperes ebben a körben az eljárás során nem bizonyított érdeksérelmet, a szövetkezet tagságának tájékoztatása pedig a munkáltató felróható magatartását nem támasztja alá.

Megalapozatlanul hivatkozott a felperes a felülvizsgálati kérelmében arra, hogy a bérfejlesztés vonatkozásában kimunkált számítását az alperes nem vitatta, így az a Legfelsőbb Bíróság ítélezésének alapjául is elfogadható. Az alperes a felperesi számíttással nem értett egyet, azt az elsőfokú bíróság ítélete ellen előterjesztett fellebbezésében is határozottan támadta. A másodfokú bíróság döntésében helytállóan fejtette ki, hogy megalapozatlan a felperes igénye, a munkavállaló betegállományából való visszatérését követően az alperes havi alapbérét 200.000 forintra felemelte. Ennek alapján a másodfokú bíróság helytállóan döntött a felperes elmaradt munkabér iránti igényéről, az jogszabálysértés megállapítására nem adott módot.

Alaptalanul sérelmezte az alperes a felülvizsgálati kérelmében a felperes részére megállapított túlmunkabért mind jogalapjában, mind annak összecszerűségében. A jogerős ítélet helytállóan értékelte K. Gy. tanúvallomását (18. sorszámú jkv.), illetve a jelenléti íveket, és helyesen jutott arra a megállapításra, miszerint a felperes foglalkoztatása idején jelentős túlmunkát végzett (Mt. 147. §). Önmagában az a körülmény, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója írásban nem rendelte el a rendkívüli munkavégzést, a jogvita eldöntésére kihatással nem volt, mivel a felperes munkahelyi vezetője tudtával, jóváhagyásával és a jelenléti ívekkel igazoltan teljesített többletmunkát. Az utóbbiak szabályos vezetése a munkáltató kötelezettsége, így az alperes alappal nem hivatkozhat arra, hogy azokat a munkáltatói jogkör gyakorlója csak később írta alá, ezért a túlmunka elismerésére bizonyítékul nem szolgálhatnak. Ugyancsak alaptalanul hivatkozott az alperes arra, hogy a felperes „jó pontok szerzése érdekében” végzett ellenszolgáltatás nélkül tevékenységet, mivel ezt az eljárás adatai nem támasztották alá, a felperes pedig határozottan cáfolta (Pp. 164. §). Ebben a körben azt is helyesen állapította meg a jogerős ítélet, hogy a felperes mint műszaki vezető nem minősült vezető állású munkavállalónak, ezért rá a törvényben rögzített eltérő szabályok nem voltak alkalmazhatóak (Mt. 192. §).

A jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül találta megalapozottnak a felperes szabadságmegváltás iránti igényét (Mt. 136. § (1) bekezdés), és helyesen döntött annak összecszerűségét illetően is. Az alperes felülvizsgálati kérelmében előadottak az eljárás során nem nyertek bizonyítást, ezért a másodfokú bíróság döntése megalapozott.

A másodfokú bíróság által megállapított együttes első- és másodfokú részperköltség mértéke sem volt jogellenes, figyelemmel a pertárgy értékére, illetve a pernyertesség-pervesztesség arányára (Pp. 81. §).

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján a Fővárosi Bíróság 59.Mf.635.222/2006/6. számú ítéletét hatályában fenntartotta.

A felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes felülvizsgálati eljárási rész költsége megfizetésére.

Az alperes a felülvizsgálati kérelem folytán az eljárási illeték megfizetésére köteles a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése alapján, míg ugyanezen rendelet perbeli időben hatályos 14. §-a értelmében a felperes oldalán felmerült felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Budapest, 2008. március 19.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Zanathy János s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő